

U S T A W A

z dnia 2023 r.

o zmianie ustawy – Prawo o stowarzyszeniach

Art. 1. W ustawie z dnia 7 kwietnia 1989 r. – Prawo o stowarzyszeniach (Dz. U. z 2020 r. poz. 2261) po art. 35 dodaje się art. 35a w brzmieniu:

„Art. 35a. 1. Stowarzyszenie, które posiada status organizacji pożytku publicznego i prowadzi wieloletnią działalność statutową w dziedzinie kultury, upowszechniania tradycji regionalnej i wspomagania rozwoju wspólnot i społeczności lokalnych, może otrzymać z budżetu państwa pomoc finansową na prowadzenie tej działalności.

2. Działalność statutową uznaje się za wieloletnią, jeżeli trwa nieprzerwanie przez co najmniej 40 lat.

3. Pomoc finansowa, o której mowa w ust. 1, jest przyznawana jeden raz w danym roku, na wniosek, w drodze decyzji, przez ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego.

4. Wniosek o przyznanie pomocy finansowej, o której mowa w ust. 1, składa się na formularzu opracowanym i udostępnionym przez ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego.

5. Minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego ogłasza na stronie podmiotowej urzędu obsługującego tego ministra informację o naborze wniosków o przyznanie pomocy finansowej, o której mowa w ust. 1, zawierającą wskazanie kwoty środków finansowych przeznaczonych na ten cel oraz termin składania wniosków o przyznanie tej pomocy.

6. Minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe warunki i tryb przyznawania oraz rozliczania pomocy finansowej, o której mowa w ust. 1, a także jej wysokość, mając na uwadze zapewnienie wsparcia działalności w dziedzinie kultury, upowszechniania tradycji regionalnej i wspomagania rozwoju wspólnot i społeczności lokalnych oraz zapewnienie przejrzystości i prawidłowości wydatkowania przyznanej pomocy finansowej, o której mowa w ust. 1.”.

Art. 2. Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

UZASADNIENIE

I. Cel projektu ustawy

Projekt ustawy o zmianie ustawy – Prawo o stowarzyszeniach ma celu umożliwienie przyznania dodatkowej pomocy finansowej z budżetu państwa stowarzyszeniom posiadającym status organizacji pożytku publicznego, które prowadzą wieloletnią działalność statutową w dziedzinie kultury, upowszechniania tradycji regionalnej i wspomaganie rozwoju wspólnot i społeczności lokalnych.

Działalność kulturalna polegająca na upowszechnianiu dorobku regionu wymaga wsparcia ze strony państwa, z racji jej wpływu na rozwój tradycji Polski w kraju i za granicą oraz ochronę duchowego i materialnego dziedzictwa Ojczyzny.

Działalność statutowa stowarzyszeń założonych jeszcze przed I lub II wojną światową, oparta na fundamencie wartości chrześcijańskich i na patriotycznych tradycjach przodków, wymaga szczególnego uhonorowania i wsparcia. Naczelnym celem takich organizacji jak np. Związek Podhalan w Polsce im. Świętego Jana Pawła II założony w 1919 roku - czerpiący z tradycji Związku Górali założonego w 1904 roku, jest służba Ojczyźnie poprzez dbałość o moralny poziom mieszkańców Ziemi Górskich oraz kulturalny, materialny i społeczny ich rozwój. Związek Podhalan w Polsce im. Świętego Jana Pawła II, pomimo dużego i regularnego zaangażowania się w lokalne sprawy mające na celu promocję małej Ojczyzny i budowanie więzów społecznych, pozbawiony jest regularnego wsparcia finansowego, co utrudnia możliwość większego zaangażowania na rzecz regionu.

W związku z tym niezbędne jest zapewnienie możliwości dodatkowego wspierania finansowego, które pozwoli na wzmocnienie działań i realizacji celów statutowych organizacji prowadzących wieloletnią działalność kulturalną.

II. Aktualny stan prawny

Zgodnie z art. 33 ustawy – Prawo o stowarzyszeniach majątek stowarzyszenia powstaje ze składek członkowskich, darowizn, spadków, zapisów, dochodów z własnej działalności, dochodów z majątku stowarzyszenia oraz z ofiarności publicznej. Stowarzyszenie, z zachowaniem obowiązujących przepisów, może przyjmować darowizny, spadki i zapisy oraz korzystać z ofiarności publicznej. Zgodnie zaś z art. 35 ustawy stowarzyszenie może otrzymywać również dotację rozumianą jako środki z budżetu państwa, budżetu jednostek

samorządu terytorialnego oraz z państwowych funduszy celowych przeznaczone na podstawie powołanej ustawy, odrębnych ustaw lub umów międzynarodowych, na finansowanie lub dofinansowanie realizacji zadań publicznych.

Obowiązujące przepisy nie przewidują dodatkowego wsparcia z budżetu państwa dla stowarzyszeń o znacznym dorobku i wieloletniej tradycji.

III. Projektowane zmiany

W projekcie ustawy proponuje się dodanie w ustawie – Prawo o stowarzyszeniach art. 35a, zgodnie z którym stowarzyszenie, które posiada status organizacji pożytku publicznego i prowadzi wieloletnią (trwającą nieprzerwanie przez co najmniej 40 lat) działalność statutową w dziedzinie kultury, upowszechniania tradycji regionalnej i wspomagania rozwoju wspólnot i społeczności lokalnych, będzie mogło otrzymać z budżetu państwa pomoc finansową na prowadzenie tej działalności.

Projektowana pomoc finansowa będzie przyznawana jeden raz w danym roku, na wniosek, w drodze decyzji, przez ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego. Minister ten ogłosi na stronie internetowej Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego informację o naborze wniosków o przyznanie pomocy finansowej, zawierającą wskazanie kwoty środków finansowych przeznaczonych na ten cel oraz termin składania wniosków o przyznanie tej pomocy. Minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego określi także, w drodze rozporządzenia, szczegółowe warunki i tryb przyznawania oraz rozliczania pomocy finansowej, a także jej wysokość, mając na uwadze zapewnienie wsparcia działalności w dziedzinie kultury, upowszechniania tradycji narodowej i wspomagania rozwoju wspólnot i społeczności lokalnych oraz zapewnienie przejrzystości i prawidłowości wydatkowania przyznanej pomocy finansowej

Projektowana ustawa ma wejść w życie po upływie 14 dni od dnia jej ogłoszenia.

Projekt ustawy nie jest sprzeczny z prawem Unii Europejskiej.

ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA KULTURY I DZIEDZICTWA NARODOWEGO

z dnia

**w sprawie pomocy finansowej z budżetu państwa dla stowarzyszeń prowadzących
wieloletnią działalność**

Na podstawie art. 35a ust. 6 ustawy z dnia 7 kwietnia 1989 r. – Prawo o stowarzyszeniach (Dz. U. z 2020 r. poz. 2261 i) zarządza się, co następuje:

§ 1. Rozporządzenie określa szczegółowe warunki i tryb przyznawania oraz rozliczania pomocy finansowej z budżetu państwa dla stowarzyszeń prowadzących wieloletnią działalność statutową w dziedzinie kultury, upowszechniania tradycji regionalnej i wspomaganie rozwoju wspólnot i społeczności lokalnych, na prowadzenie tej działalności, zwanej dalej „pomocą”, oraz wysokość pomocy.

§ 2. Pomoc jest przyznawana stowarzyszeniom, o których mowa w § 1, pod warunkiem, że ich działalność statutowa prowadzona jest nieprzerwanie przez co najmniej 40 lat oraz, jeżeli stowarzyszenie zobowiąże się do:

- 1) wykorzystania pomocy na realizację zadań związanych z działalnością kulturalną do dnia 31 grudnia roku, w którym pomoc została przyznana;
- 2) rozliczenia pomocy przez przedłożenie sprawozdania z wydatkowania pomocy w terminie do dnia 31 stycznia roku następującego po roku, w którym pomoc została przyznana;
- 3) zwrotu pomocy – w przypadku jej niewykorzystania, wykorzystania niezgodnie z przeznaczeniem, pobrania nienależnie lub w nadmiernej wysokości, niewykorzystania pomocy w terminie, o którym mowa w pkt 1, lub niewykonania zobowiązania, o którym mowa w pkt 2;
- 4) przechowywania dokumentów księgowych i innych dokumentów, potwierdzających prawidłowe wydatkowanie pomocy w terminie do końca roku kalendarzowego następującego po roku, w którym stowarzyszenie rozliczyło pomoc za dany rok, a w przypadkach wymagających wyjaśnienia – także ich udostępniania na żądanie ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego.

§ 3. 1. Wniosek o przyznanie pomocy, poza elementami podania określonymi w ustawie z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2023 r. poz. 775 i 803), zawiera:

- 1) nazwę stowarzyszenia oraz jego siedzibę i adres;
- 2) numer identyfikacji podatkowej (NIP) stowarzyszenia;
- 3) numer REGON stowarzyszenia;
- 4) oświadczenie podmiotu o przyjęciu zobowiązań, o których mowa w § 2.

2. Termin składania wniosków o przyznanie pomocy nie może upływać później niż dnia 30 września danego roku.

§ 4. Decyzja o przyznaniu pomocy określa w szczególności:

- 1) wysokość pomocy;
- 2) termin wykorzystania pomocy, o którym mowa w § 2 pkt 1;
- 3) termin przedłożenia sprawozdania z wydatkowania pomocy, o którym mowa w § 2 pkt 2;
- 4) pouczenie o konieczności wykonania zobowiązań, o których mowa w § 2, oraz o konieczności zwrotu wypłaconej pomocy w przypadku jej niewykorzystania, wykorzystania niezgodnie z przeznaczeniem, pobrania nienależnie lub w nadmiernej wysokości, niewykorzystania pomocy w terminie, o którym mowa w § 2 pkt 1, lub niewykonania zobowiązania, o którym mowa w § 2 pkt 2.

§ 5. Warunek prowadzenia działalności nieprzerwanie przez co najmniej 40 lat uważa się za spełniony, jeżeli pomiędzy pierwszą informacją o sporządzeniu statutu według danych wynikających z rejestru stowarzyszeń, innych organizacji społecznych i zawodowych, fundacji oraz samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej a dniem złożenia wniosku o przyznanie pomocy upłynął okres co najmniej 40 lat.

§ 6. Wysokość pomocy jest uzależniona od liczby członków stowarzyszenia ustalonej na dzień złożenia wniosku o przyznanie pomocy, według danych wynikających z rejestru stowarzyszeń, innych organizacji społecznych i zawodowych, fundacji oraz samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej, i wynosi:

- 1) 50 000 zł, jeżeli stowarzyszenie liczy nie więcej niż 500 członków;
- 2) 100 000 zł, jeżeli stowarzyszenie liczy od 501 do 1000 członków;
- 3) 300 000 zł, jeżeli stowarzyszenie liczy od 1001 do 3000 członków;
- 4) 400 000 zł, jeżeli stowarzyszenie liczy od 3001 do 5000 członków;
- 5) 500 000 zł, jeżeli stowarzyszenie liczy powyżej 5000 członków.

§ 7. Pomoc jest wypłacana stowarzyszeniu niezwłocznie po dniu wydania decyzji o przyznaniu pomocy na rachunek bankowy stowarzyszenia.

§ 8. 1. Stowarzyszenie przedstawia ministrowi właściwemu do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego sprawozdanie z wydatkowania pomocy zgodnie z warunkami określonymi w decyzji o przyznaniu pomocy.

2. Sprawozdanie z wydatkowania pomocy zawiera:

- 1) wskazanie kwoty otrzymanej pomocy;
- 2) wskazanie kwoty wykorzystanej pomocy;
- 3) opis zadań zrealizowanych z otrzymanej pomocy;
- 4) wskazanie niewykorzystanej kwoty pomocy podlegającej zwrotowi.

3. Pomoc uważa się za rozliczoną w momencie przyjęcia przez ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego sprawozdania z wydatkowania pomocy.

4. W przypadku stwierdzenia:

- 1) niewykorzystania pomocy, wykorzystania pomocy niezgodnie z przeznaczeniem, pobrania pomocy nienależnie lub w nadmiernej wysokości lub niewykorzystania pomocy w terminie, o którym mowa w § 2 pkt 1, wypłacona pomoc podlega zwrotowi w zakresie, w jakim została niewykorzystana, wykorzystana niezgodnie z przeznaczeniem, pobrana nienależnie lub w nadmiernej wysokości lub niewykorzystana w terminie, o którym mowa w § 2 pkt 1;
- 2) niewykonania zobowiązania, o którym mowa w § 2 pkt 2, wypłacona pomoc podlega zwrotowi w całości.

§ 9. Minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego opracuje i udostępni, w dniu ogłoszenia informacji o naborze wniosków o przyznanie pomocy, na stronie podmiotowej tego ministra, wzór formularza wniosku o przyznanie pomocy oraz wzór sprawozdania z wydatkowania pomocy.

§ 10. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia.

MINISTER KULTURY I DZIEDZICTWA NARODOWEGO

UZASADNIENIE

Przedmiotowe rozporządzenie w sprawie pomocy finansowej z budżetu państwa dla stowarzyszeń prowadzących wieloletnią działalność stanowi wykonanie upoważnienia ustawowego dla Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego zawartego w art. 35a ust. 6 ustawy z dnia 7 kwietnia 1989 r. – Prawo o stowarzyszeniach (Dz. U. z 2020 r. poz. 2261).

Przedmiotowe rozporządzenie określa szczegółowe warunki i tryb przyznawania oraz rozliczania pomocy finansowej z budżetu państwa dla stowarzyszeń prowadzących wieloletnią działalność statutową w dziedzinie kultury, upowszechniania tradycji regionalnej i wspomagania rozwoju wspólnot i społeczności lokalnych, na prowadzenie tej działalności oraz wysokość pomocy.

Wysokość pomocy, o której mowa powyżej, ma być uzależniona od liczby członków stowarzyszenia ustalonej na dzień złożenia wniosku o przyznanie pomocy, według danych wynikających z rejestru stowarzyszeń, innych organizacji społecznych i zawodowych, fundacji oraz samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej, i ma wynosić:

- 50 000 zł, jeżeli stowarzyszenie liczy nie więcej niż 500 członków,
- 100 000 zł, jeżeli stowarzyszenie liczy od 501 do 1000 członków,
- 300 000 zł, jeżeli stowarzyszenie liczy od 1001 do 3000 członków,
- 400 000 zł, jeżeli stowarzyszenie liczy od 3001 do 5000 członków,
- 500 000 zł, jeżeli stowarzyszenie liczy powyżej 5000 członków.

Warunkiem otrzymania pomocy finansowej jest prowadzenie działalności statutowej nieprzerwanie przez co najmniej 40 lat oraz zobowiązanie się stowarzyszenia do:

- 1) wykorzystania pomocy na realizację zadań związanych z działalnością kulturalną do dnia 31 grudnia roku, w którym pomoc została przyznana;
- 2) rozliczenia pomocy przez przedłożenie sprawozdania z wydatkowania pomocy w terminie do dnia 31 stycznia roku następującego po roku, w którym pomoc została przyznana;
- 3) zwrotu pomocy – w przypadku jej niewykorzystania, wykorzystania niezgodnie z przeznaczeniem, pobrania nienależnie lub w nadmiernej wysokości, niewykorzystania pomocy w terminie, o którym mowa w pkt 1, lub niewykonania zobowiązania, o którym mowa w pkt 2;

- 4) przechowywania dokumentów księgowych i innych dokumentów, potwierdzających prawidłowe wydatkowanie pomocy w terminie do końca roku kalendarzowego następującego po roku, w którym stowarzyszenie rozliczyło pomoc za dany rok, a w przypadkach wymagających wyjaśnienia – także ich udostępniania na żądanie ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego.

Stowarzyszenie będzie przedstawiało ministrowi właściwemu do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego sprawozdanie z wydatkowania pomocy zgodnie z warunkami określonymi w decyzji o przyznaniu pomocy.

Rozporządzenie ma wejść w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia.